

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte :

Nicolae Gordilă

Judecători :

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

judecînd, fără citarea părților, recursului ordinar declarat de către procurorul în procuratura de Circumscripție Bălți, Lilia Prisacari, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016, în cauza penală privindu-l

Roșca Nicolae Pavel, a.n. 01.01.1964,
originar și domiciliat în satul Șestaci, raionul
Șoldănești,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 15.08.2013-30.04.2015;

Instanța de apel: 20.05.2015-13.07.2016;

Instanța de recurs: 01.09.2016-06.12.2016;

C O N S T A T Ă :

1 Prin sentința Judecătoriei Șoldănești din 30 aprilie 2015 Roșca Nicolae a fost achitat de sub învinuirea adusă pe art. 27,145 alin. (2) lit. a), g) m) Cod penal pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii și condamnat:

- în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare;
- în baza art. 155 Cod penal la 1 an și 6 luni închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 84 Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 1 an și 6 luni.

În baza art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cernalevschi Petru a fost admisă în principiu urmînd ca asupra acestei chestiuni să se pronunțe instanța în procedură civilă.

2. Pentru a se pronunța cu sentința instanța de fond a constatat că, inculpatul Roșca Nicolae la 09 iulie 2012, în jurul orelor 21.00 - 22.00, aflîndu-se în cîmp, la marginea s. Șestaci, r. Șoldănești, în procesul conflictului cu cet. Cernalevschi Petru, locuitor al aceluiași sat, oile căruia în aceeași zi au intrat în cota lui de teren arabil, unde creșteau plante de porumb și orz și au făcut stricăciuni, fiindu-i de ultimul pe la orele 18.00 în prezența lui Roșca Vasile aplicate și lovituri cu pumnii peste față și cauzate leziuni corporale neînsemnate sub formă de edeme și excoriații faciale, pe buza superioară, nas, regiunea masticatoare, hemoragie a buzei 5 superioare din interior.

Ulterior Roșca Nicolae în prezența cet. Pozdîrcă Valeriu, prin încălcarea grosolană a ordinii publice, folosind cuvinte necenzurate, l-a lovit cu pumnii peste față pe cet. Cernalevschi Petru, pricinuindu-i leziuni sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plagă contuză a regiunii temporo-parietale pe dreapta, care a fost provocată de la acțiunea traumatică a unui/or obiect/e dur/e și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Tot el, în continuare la 09 iulie 2012 în jurul orelor 21.00-22.00, pe înserate, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în cîmp, la marginea s. Șestaci, r. Șoldănești, lîngă cota lui de teren arabil, din cauza relațiilor ostile cu cet. Cernalevschi Petru, avînd asupra sa o armă de vînătoare cu țeava lisă, de model „ZK„ Ijevsk, cu nr.3872. calibrul 16, l-a amenințat pe cet. Cernalevschi Petru cu omor, cu aplicarea armei, a produs o împușcătură din armă. Cetățeanul Pozdîrcă Valeriu, interpretînd ca real amenințarea și pericolul aplicării armei de foc, fiind lîngă Roșca Nicolae, i-a luat arma din mîină, iar Roșca Nicolae cu Cernalevschi Petru au continuat să-și aplice reciproc lovituri cu pumnii și ca urmare cet. Cernalevschi Petru a primit leziuni sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, plagă contuză a regiunii temporo-parietale pe dreapta, care a fost provocată de la acțiunea traumatică a unui/or obiect/e dur/e și se califică ca vătămare corporală ușoară.

Tot Roșca Nicolae este învinuit în tentativă de omor a două persoane, săvîrșită cu premeditate, prin mijloace periculoase pentru viața mai multor persoane în următoarele împrejurările: la 9 iulie 2012, pe la orele 21.00-22.00, Roșca Nicolae, fiind în stare de ebrietate și cu scopul de a-i omorî pe Cernalevschi Petru și Pozdîrcă Valeriu, intenționat a efectuat o împușcătură în direcția ultimilor din arma de vînătoare de modelul „IJ cu numărul 3872 calibrul 16, pe care o deținea ilegal, dar nu și-a atins scopul din motivul că Pozdîrcă Valeriu a ridicat cu mîina țeava

armei și a redirecționat efectul împușcăturii, astfel din motive independente de voința făptuitorului aceasta nu și-a produs efectul.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1 procurorul, care a solicitat casarea totală a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță prin care a-1 recunoaște pe Roșca Nicolae vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de:

- art. 27,145 alin.(2) lit. a), g), m) Cod penal și în baza acestui articol a-i aplica o pedeapsă sub forma de închisoare pe termen de 10 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis:

- art. 287 alin.(1) Cod penal și în baza acestui articol a-i aplica o pedeapsă sub forma de închisoare pe un termen de 1 an, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial de pedepse, a-i aplica ca pedeapsă definitivă închisoarea pe un termen de 10 ani și 6 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis.

A admite în totalitate acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cernalevschi Petru și a încasa în folosul lui de la Roșca Nicolae prejudiciul material cauzat în urma comiterii infracțiunii în sumă de 8 107,76 lei, prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5 260 lei, iar în total suma de 33 367,76 lei.

În motivarea apelului a indicat că:

- calificarea acțiunilor inculpatului Roșca Nicolae stabilite de către instanța de judecată, pe art.287 alin.(1) Cod penal este corectă, legală și în această privință nu se atacă;

- probele acumulate de organul de urmărire penală și examinate în cadrul anchetei judiciare și probele suplimentare prezentate de acuzatorul de stat dovedesc incontestabil comiterea de către inculpatul Roșca Nicolae a infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin.(1) și 27,145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal;

- instanța urma să dea o apreciere critică depozițiilor inculpatului și să le aprecieze ca fiind o poziție de apărare, deoarece vinovăția lui se confirmă prin depozițiile părții vătămate Cernalevschi Petru, declarațiile martorului Roșca Vitalie, Pîrau Nicolae, Lachi Egor, Cernalevschi Grigore, raportul de expertiză complexă balistică și fizico-chimică nr. 3235/3236 din 28 septembrie 2012, raportul de expertiză complexă, balistică și fizico-chimică suplimentară nr. 5011, 5012 din 28.12.2012, raportul de expertiză complexă balistică, medico-legală nr. 421/54 din 22.05.2013, și care combat întru totul declarațiile inculpatului Roșca Nicolae și că împușcătura s-a produs în timpul încăierării dintre ultimul și partea vătămată Cernalevschi Petru, clar rezultând că inculpatul Roșca Nicolae de la distanță de aproximativ 4 metri a efectuat împușcătura în direcția lui Cernalevschi Petru cu

arma încărcată cu un cartuș încărcat cu alice de diametrul de 4 mm (deci el a comis acțiunea intenționat), dar nu și-a dus-o pînă la capăt din motivul că Pozdîrcă Valeriu a ridicat mîna și a deviat efectul împușcăturii, deci a fost împiedicat să-și ducă intenția pînă la capăt și nu inculpatul a decis că să renunțe la acțiunile sale;

- acțiunile inculpatului de amenințare cu omor s-au consumat numai prin apariția lui cu arma în mînă, dar el și-a continuat acțiunile, s-a apropiat de victimă și a efectuat împușcătura în direcția organelor de importanță vitală-cap și torace.

3.2 *partea vătămată Cernalevschi Petru*, care a solicitat casarea parțială a sentinței, în partea calificării și reîncadrării acțiunilor lui Roșca Nicolae în baza art. 155 Cod penal și achitării acestuia în baza art. 27-145 alin.(2) lit. a), g), m) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi decizii prin care să fie recunoscut vinovat Roșca Nicolae în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin.(1) și 27, 145 alin.(2), lit. a), g) m) Cod penal cu stabilirea unei pedepse conform sancțiunii articolelor date.

În motivarea apelului a indicat că:

- analizînd cuprinsul sentinței se constată, că instanța de judecată s-a limitat la o simplă expunere a depozițiilor inculpatului, părții vătămate și a martorilor, fără a le da o analiză și apreciere sub aspectul confirmării sau infirmării unor circumstanțe ce au importanță la cauza dată;

- descriind faptele criminale care le-a comis Roșca Nicolae calificîndu-le în baza art.287 alin. (1) și 155 Cod penal, instanța de judecată a indicat, că atît în rezultatul actului de huliganism, cît și în cazul „amenințării cu omor” lui Cernalevschi Petru i-au fost pricinuite aceleași leziuni corporale - „traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comotie cerebrală, plagă confuză a regiunii temporo parietale pe dreapta, care a fost provocată de acțiunea traumatică a unui/or obiect/e dur/e”. În explicarea poziției sale a indicat că: este exclus ca aceste leziuni corporale să fie provocate de două acțiuni diferite, în porțiuni de timp diferite și în locuri diferite, instanța de judecată descriind leziunile corporale pricinuite lui Cernalevschi Petru din raportul de constatare medico-legală nr.167 D din 13.07.2012 și expertizei medico-legale nr.212 D din 14.08.2012 a omis intenționat continuarea acestei concluzii și anume, că aceste leziuni corporale puteau fi provocate de acțiunea traumatică a unui/or obiect/e dur/e „care puteau fi alice metalice”, și „prin împușcătură”;

- nu s-au luat în considerație circumstanțele stabilite cu certitudine și confirmate prin depozițiile martorului Pozdîrcă Valeriu conform cărora Roșca Nicolae a îndreptat arma încărcată cu alice în direcția capului părții vătămate avînd intenția directă de a efectua împușcătura și numai datorită intervenției lui Pozdîrcă Valeriu, care în fracțiuni de secundă a lovit lateral țeava armei și a redirecționat

împușcătura, n-au survenit urmările dorite și intenționate de Roșca Nicolae - moartea sa.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016 a fost respins ca nefondat apelul părții vătămate și admis apelul procurorului, casată sentința parțial, în latura civilă și pronunțată o hotărîre nouă, după cum urmează:

S-a încasat de la Roșca Nicolae în beneficiul părții vătămate Cernalevchi Petru prejudiciul moral în sumă de 2000 (două mii) lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5260 (cinci mii două sute șaiszeci) lei.

În rest sentința s-a menținut.

4.1. Instanța de apel a conchis că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia privind achitarea inculpatului Roșca Nicolae în baza art. 27, 145 alin. (2) lit. a), g), m) Cod penal și recunoașterea ultimului vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal, aceste împrejurări fiind constatate prin audierea suplimentară în apel a *inculpatului Roșca Nicolae, părții vătămate Cernalevschi Pentru și a martorilor Roșca Vitalie, Roșca Pavel și cercetarea materialelor cauzei:*

Vol.1:

- *ordonanța de începere a urmăririi penale din 18.07.2012 conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) CP (f.d.1);*

- *plîngerea-denuț a lui Cemalevschi Petru Iachim datată cu 11.07.2012, prin care solicită organelor de drept să-1 atragă la răspundere penală pe Roșca Nicolae (f.d.10);*

- *înștiințare de la Inspectoratul de poliție din 09.07.2012 (f.d.13);*

- *procesul-verbal de cercetarea la fața locului din 09.07.2012 (f.d.15-16);*

- *proceuls-verbal de cercetare la fața locului din 11.07.2012 (f.d.20);*

- *raportul de constatare medico-legală nr. 167/ D din 12.07.2012 (f.d.23-24);*

- *concluzie consultativă în privința lui Cemalevschi Petm (f.d.25);*

- *raportul de constatare medico-legală nr. 291 în privința lui Roșca Nicolae (f.d.26);*

- *ordonanță de recunoaștere în calitate de victimă din 09.08.2012 în privința lui Cemalevschi Petru (f.d.30);*

- *raportul de expertiză medico-legală nr. 212 D din 09.08.2012 (f.d.39);*

- *procesul-verbal de confruntare din 29.08.2012 între Roșca Pavel și Cemalevschi Petru (f.d.51);*

- *procesul-verbal de confruntare din 29.08.2012 dintre Pozdîrcă Valeriu și Roșca Pavel (f.d.52);*

- *actul de expertiză psihiatrico-legală nr. 375 a-2012, din 29.09.2012 potrivit cărei Roșca Nicolae de maladii psihice nu suferă (f.d.63-64);*

- *raportul de expertiză complexă balistică și fizico-chimică nr. 3235/3236 (f.d.72-73);*
- *date caracteristice în privința lui Roșca Nicolae (f.d.80-82);*
- *copia sentinței în privința lui Roșca Nicolae Pavel din 17.10.2006 (f.d.84-85);*
- *date de la medicul narcolog și psihiatru că la evidența medicilor nu se află (f.d.87-88);*
- *referat presentențial de evaluare psiho-socială a personalității lui Roșca Nicolae Pavel (f.d.92-96);*
- *ordonanța din 19.11.2012 de punere a lui Roșca Nicolae sub învinuire în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal (f.d. 104);*
- *copia sentinței din 17.10.2006 în privința lui Roșca Nicolae (f.d.111-112);*
- *raportul de expertiză medico-legală nr. 297/D, în privința lui Roșca Nicolae Pavel (f.d.113);*
- *raportul de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie nr. 6 a-2013 în privința lui Roșca Nicolae Pavel, prin care ultimul este recunoscut responsabil (f.d. 132-134);*
- *raportul de expertiză balistică nr. 5011, 5012 din 28.12.2012 (f.d. 139);*
- *raportul de expertiză nr. 421/54 din 22.05.2013, (f.d. 159-160);*
- *ordonanța din 21.06.2013 de punere sub învinuire în baza art. 287 alin. 1 CP a lui Roșca Nicolae (f.d. 172-173);*
- *procesul-verbal din 26.06.2013 de informare a inculpatului Roșca Nicolae și apărătorului acestuia Dumitru Lefter despre finisarea urmăririi penale, careva cereri sau demersuri nu au parvenit (f.d. 181-182);*
- *procesul-verbal din 26.06.2013 de prezentare inculpatului Roșca și apărătorului acestuia Lefter Dumitru a materialelor de urmărire penală (f.d. 183-184);*

Vol. 2

- *acțiunea civilă înaintată de Cernalevschi Petru Iachim (f.d. 13-15);*
- *anexele la acțiunea civilă (f.d. 16-20);*
- *sentința din 10.12.2013 în privința lui Cernalevschi Petru Iachim (f.d.28-31);*
- *decizia Curții de Apel Bălți în privința lui Cernalevschi Petru din 19.02.2014 (f.d.32-33);*
- *declarațiile părții vătămate Cernalevschi Petru (f.d.40-49);*
- *declarațiile martorilor Roșca Vasile (f.d.51-55), Roșca Pavel (f.d.57-62); Pozdîrcă Valeriu (f.d.64-71), Roșca Vitalie (f.d.73-80), Gorgas Mariana (f.d.82-83), Pîrău Nicolae (f.d.85-90), Tacu Ghenadie (f.d.92-96), Cernalevschi Grigore (f.d.98-*

103), *Buruşciuc Veaceslav* (f.d. 105-107), *Lachi Igor* (f.d. 109-111), *Hanganu Constantin* (f.d. 113-115), *Roşca Nicolae* (f.d. 116-126);

- *ordonanţa din 22.04.2014 privind modificarea acuzării în şedinţa de judecată în sensul agravării ei i s-a înaintat lui Roşca Nicolae învinuirea în baza art. 287 alin. (1); 27, 145 alin. 2 lit. a), g), m) Cod penal* (f.d. 127-128);

- *copia sentinţei din 14.04.1997 pronunţată în privinţa lui Roşca Nicolae* (f.d. 161-162);

- *documente confirmative de la spitalul raional precum că Cernalevschi Petru a fost internat în spital* (f.d. 166);

- *informaţie de la Serviciul Hidrometeorologic de Stat* (f.d. 167);

- *procesul-verbal de cercetare la faţa locului din 20.12.2014* (f.d. 171-172);

- *planşa fotografică la procesul-verbal de cercetare la faţa locului* (f.d. 173-186);

- *proces-verbal de verificare a declaraţiilor la locul infracţiunii cu participarea lui Cernalevschi Petru* (f.d. 187);

- *planşa fotografică* (f.d. 188-192);

- *trimitere-extras în privinţa lui Cernalevschi Petru* (f.d. 194);

- *declaraţiile martorului Cornea Alexandru* (f.d. 196-197).

- *proces-verbal de cercetare la faţa locului din 09.07.2012* (vol. I, f.d. 15-16);

- *raportul de expertiză complexă balistică nr. 3235/3236 din 28.09.2012* (vol. I, f.d. 71-73).

Instanţa de apel, în urma verificării probelor nu a reţinut argumentele şi solicitările apelanţilor Cernalevschi Petru şi procurorului referitor la condamnarea lui Roşca Nicolae în baza art. 27, 145 alin. (2) Cod penal.

La acest capitol instanţa a menţionat că:

- tentativa de omor este posibilă numai cu intenţie directă, adică atunci când acţiunile vinovatului demonstrează faptul că el a prevăzut survenirea morţii, dorea aceasta, dar sfârşitul letal nu a survenit din cauza circumstanţelor ce nu depind de voinţa făptuitorului;

- Roşca Nicolae aflându-se la o distanţă de 4-5 metri de victimă, avea posibilitatea reală să efectueze împuşcătura direct în acesta, or, conform declaraţiilor părţii vătămate depuse în şedinţa instanţei de fond şi în cea de apel, s-a constatat că inculpatul nu a fost împiedicat de nimeni în momentul efectuării împuşcăturii, totodată el (partea vătămată), nu s-a atins de armă şi nu a văzut ca Pozdîrcă Valeriu cu care erau împreună să se fi atins de armă.

- în şedinţa instanţei de fond, partea vătămată a indicat că, inculpatul a ajuns în drept cu el şi Pozdîrcă Valeriu şi a dorit să-l lovească cu arma şi în timp ce Pozdîrcă Valeriu s-a dat la o parte, acesta la lovit la mână şi s-a produs împuşcătura, declaraţii identice depunând şi martorul ocular Pozdîrcă Valeriu.

Astfel, instanța de apel a considerat că acțiunile inculpatului Roșca Nicolae corect au fost încadrate de către instanța de fond în baza art. 155 Cod penal, reieșind din faptul că nu s-a demonstrat existența intenției de a comite omorul părții vătămate Cernalevschi Petru.

Instanța de apel nu a reținut:

- argumentele apelanților că prin raportul de expertiză medico-legală nr. 212 D din 09.08.2012 și de constatare medico-legală nr. 167/ D din 12.07.2012, se dovedește intenția inculpatului de a comite infracțiunea de omor, or, aceste rapoarte în concluzie oferă doar o descriere a leziunilor corporale primite de către partea vătămată Cernalevschi Petru în rezultatul acțiunilor inculpatului;

- argumentul precum că intenția inculpatului de a comite infracțiunea de omor se demonstrează prin faptul depistării la domiciliul ultimului a armei, or, acesta nu neagă existența armei, care a predat-o benevol organelor de drept;

- argumentele procurorului în susținerea poziției sale că conform procesului-verbal de cercetare la fața locului din 12 iulie 2012 la locul comiterii infracțiunii nu au fost depistate careva urme ale infracțiunii, iar peste o lună fiind efectuată o cercetare la fața locului de către șeful de post au fost depistate careva cioburi de sticle și sticle goale, ori aceste argumente, la fel nu dovedesc intenția inculpatului de a comite infracțiunea de omor;

- argumentul procurorului precum că Roșca Nicolae nu a fost maltratată de Cernalevschi Petru, or conform sentinței judecătorești Soldănești din 10 decembrie 2013, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 februarie 2014, Cernalevschi Petru a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art.287 alin.(1) Cod penal.

Ce ține de cele invocate de partea vătămată în privința orei de comiterii a infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(1) Cod penal, Colegiul penal nu s-a expus, deoarece sentința a fost contestată de apelanți doar în partea ce ține de infracțiunea prevăzută de art. 155 Cod penal.

Cu referire la pedeapsa stabilită, instanța de apel a considerat că, instanța de fond a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor reținute în acțiunile inculpatului, de motivul comiterii lor, de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării persoanei vinovate, precum și de condițiile de viață și de familia acestuia.

Instanța a conchis că pedeapsa stabilită inculpatului Roșca Nicolae în baza art. 287 alin. (1) și 155 Cod penal, pentru concursul de infracțiuni prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră cu stabilirea pedepsei de 1 an 6 luni închisoare, prin prisma art. 90 Cod penal stabilindu-i perioada de probațiune pe termen de 1 an, este echitabilă faptelor infracționale săvârșite de acesta, în corespundere cu împrejurările cauzei, normelor legale și care va duce la atingerea

scopului pedepsei penale, totodată fiind respectate criteriile de individualizare a pedepsei.

Astfel, obiecțiile apelanților referitor la incorectitudinea pedepsei aplicate, în opinia instanței de apel, fiind declarative pe motiv că cercetînd toate circumstanțele cauzei nu a constatat careva interdicții de aplicare a pedepsei penale prin prisma art. 90 Cod penal.

Cu referire la solicitarea procurorului de admitere a acțiunii civile înaintate de partea vătămată Cernalevschi Petru cu încasarea în folosul acestuia a prejudiciului material, moral și a cheltuielilor pentru asistență juridică, instanța de apel a consideră posibil de a o admite parțial, în latura prejudiciului moral și a cheltuielilor pentru asistență juridică, iar în latura prejudiciului material a menține hotărîrea instanței de fond, or la materialele cauzei lipsesc probe ce ar confirma mărimea prejudiciului material, cît privește cuantumul despăgubirilor morale, acesta ține de aprecierea instanței în raport cu materialele cauzei penale.

În acest context, s-a dispus soluționarea acțiunii civile, Colegiul menționînd că prin noțiunea de prejudiciu moral se înțeleg suferințele psihice sau fizice cauzate prin acțiuni sau omisiuni care atentează la valorile nepatrimoniale ce aparțin persoanei din momentul nașterii sau la bunurile dobîndite prin lege, prin fapte ce atentează la drepturile personale nepatrimoniale. Totodată raportînd normele art.1398 alin.(1) și art. 1423 alin.(1) Cod civil la caz, instanța de apel a considerat ca necesar a încasa în beneficiul părții vătămate Cernalevschi Petru prejudiciul moral în sumă de 2000 (două mii) lei și cheltuielile de asistență juridică, confirmate prin bonul de plată anexat la materialele cauzei penale (volumul II f.d. 16-17).

5. Recurs ordinar împotriva deciziei declară procurorul, care invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct.6) 10) și 12) Cod de procedură penală solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel din următoarele motive:

- baza probantă administrată legal în prezenta cauză penală și examinată în instanța de judecată dovedesc integral vinovăția inculpatului Roșca N. în comiterea tentativei de omor părților vătămate Cernolevchii Petru și Pozdîrcă Valeriu, astfel acțiunile lui urmează a fi corect încadrate în baza art. 27,145 alin.(2) lit.a)g)m) Cod Penal;

- la pedeapsa stabilită inculpatului Roșca N. instanțele de judecată nu au ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor reținute în acțiunile acestuia, de motivul comiterii care fiind răzbunarea, de persoana celui vinovat care anterior a mai fost în conflict cu legea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării persoanei vinovate, precum și de condițiile de viață și de familia acestuia, de urmările prejudiciabile și anume că, părții vătămate Cernolevchii Petru în urma acțiunilor infracționale a inculpatului i-au fost cauzate

leziuni corporale, ca rezultat e obligat sa urmeze tratament și în prezent, or, aceste circumstanțe stabilite denotă necesitatea aplicării unei pedepse mai aspre cu închisoarea.

6. În baza art. 431 alin.(1) pct.1)¹ Cod de procedură penală referințe asupra recursului declarat au depus:

6.1 *avocatul Ion Arheliuc în interesele inculpatului*, solicitînd respingerea acestui ca inadmisibil, vădit neîntemeiat deoarece:

- în argumentarea motivelor invocate în recurs, procurorul s-a referit la starea de fapt și nu de drept, exprimîndu-și dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor;

- referitor la încadrarea greșită a acțiunilor inculpatului, recursul procurorului este greșit formulat, instanța de apel a pronunțat o soluție de achitare a inculpatului de sub învinuire adusă pe art. 27,145 alin.(2) lit.a),g),m) Cod penal pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, și nicidecum de reîncadrare a faptei;

- procurorul a omis să motiveze în recurs prezența laturii subiective la tentativa de omor în acțiunile inculpatului- intenția directă, or instanța de apel cu lux de amănunte a motivat lipsa intenției directe în acțiunile inculpatului în raport cu faptele încriminate;

- procurorul și-a întemeiat ordonanța de modificare a învinuirii în sensul agravării, pe aceleași circumstanțe incriminatorii și probe care au stat la baza întocmirii rechizitoriului, mai mult ca atât cauza penală a fost pornită în baza art.27,145 Cod penal, iar în rezultatul anchetei penale s-a stabilit lipsa intenției de omor. Deci, modificarea învinuirii a fost contrară constatărilor pct.4 a Hotărîrii Curții Constituționale nr. 5 din 17.03.2009 „*Pentru controlul constituționalității prevederilor alin.(1) art.326 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova*”,- „Curtea consideră inadmisibilă practica aducerii neîntemeiate de noi capete de acuzare în procesul judecării cauzei penale...”.

6.2 *partea vătămată Cernalevschi Petru*, susținînd recursul declarat de către procuror și solicitînd casarea deciziei cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel pe motivele invocate de recurent.

7. Judecînd recursul ordinar și verificînd legalitatea hotărîrilor atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecînd recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărîrii atacate, cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art.art. 414, 415 Cod de procedură penală, judecând apelul, instanța de apel este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, să argumenteze decizia adoptată invocând temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea sau respingerea apelului.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întru totul respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Instanța de apel a admis erori procesuale, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar.

În primul rând, Colegiul reține că instanța de apel menținând sentința în latura penală, a preluat erorile comise de către instanța de fond și anume, în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond de către procuror a fost modificată învinuirea înaintată lui Roșca Nicolae în sensul agravării învinuindu-l de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1) și 27,145 alin. (2) lit.a),g),m) Cod penal (f.d.127, v.2), astfel acesta fiind ultima învinuire care automat exclude învinuirea pe art. 155 alin.(1) Cod penal înaintată prin rechizitoriu. Însă, instanța de fond în partea descriptivă a sentinței a indicat toate cele trei articole descrise supra, în așa mod ieșind din limitele ultimei învinuiri, or instanța, la întocmirea sentinței, urma să se conducă de prevederile art.394 alin. (1) Cod de procedură penală începând cu descrierea doar a faptelor criminale considerate ca fiind dovedite, iar ulterior potrivit aceluiași articol, luând în considerație toate pct. din alin. (1) să indice temeiurile pentru care consideră că acuzația în baza art. 27,145 alin. (2) lit.a),g),m) Cod penal este considerată neîntemeiată, cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului în baza art.155 alin. (1) Cod penal și motivele pentru modificarea învinuirii.

Prin urmare, instanța de fond urma să recalifice acțiunile inculpatului din art. 27,145 alin. (2) lit.a),g),m) Cod penal în art. 151 alin. (1) Cod penal, dar nu să-l achite pe art. 27,145 alin. (2) lit.a),g),m) Cod penal și să-l condamne pe Roșca Nicolae în baza art.151 alin.(1) Cod penal.

Instanța de apel, la rândul său, din oficiu, urma să corecteze eroare comisă de către instanța de fond, prin aplicarea art.409 alin. (2) Cod de procedură penală cu casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, situație, care ar fi corectat și o altă eroare comisă de către instanța de fond în dispozitul sentinței la aplicarea pedepselor inculpatului.

Astfel, prin sentință Roșca Nicolae a fost *condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare și în baza art. 155 Cod penal la 1 an și 6 luni*. În

conformitate cu prevederile art. 84 Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe termen de 1 an și 6 luni închisoare. Prin urmare, cumularea totală a pedepselor, prin aplicarea termenului închisorii de 1 an și 6 luni nu se întrevede, iar instanța de apel în partea descriptivă a deciziei a parafrazat dispozitivul sentinței la acest capitol și anume: „... Colegiul penal consideră că, pedeapsa stabilită inculpatului Roșca Nicolae în baza art. 287 alin. (1) și 155 Cod penal, prin concursul de infracțiuni prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră cu stabilirea pedepsei de 1 an 6 luni închisoare,”

În al doilea rând, Colegiul evidențiază că, instanța de apel în decizie a relatat doar declarațiile martorilor audiați în instanța de apel, iar restul declarațiilor doar le-a enumerat, în special declarațiile martorului Pozdîrcă Valeriu, care este martorul acuzării și care nu a fost audiat în apel din motiv că era plecat peste hotarele RM (f.d.62, 72 verso, v.3). Prin urmare, instanța de apel urma să redea declarațiile acestuia în decizie, deoarece în mare parte calificarea acțiunilor inculpatului reiese din declarațiile ultimului. Or, instanța de recurs verificând declarațiile acestuia pe tot parcursul examinării cauzei la toate etapele, atestă că totuși nu este clară poziția lui, evidențiind și contradicții în declarațiile părții vătămate care în cadrul instanței de fond a declarat că: „ (...) Pozdîrcă V. s-a dat la o parte, a văzut că vrea să mă lovească cu arma, a pus mina și a fost lovit peste mână, apoi a efectuat o împușcătură... „ (f.d.44, v.2), iar în instanța de apel declară că: „ (...) eu m-am întors cu fața, iar Pozdîrcă a încercat să-l oprească, el a crezut că Roșca Nicolae are o bîtă și în acel moment el a tras din armă, împușcătura a avut loc pînă Pozdîrcă a ridicat mîna..., nu am văzut dacă Pozdîrcă s-a atins de armă....” (f.d.82-83, v.3). Astfel, în ambele situații intenția inculpatului la o tentativă de omor asupra mai multor persoane nu rezultă.

În al treilea rând, revenind la martorul acuzării Pozdîrcă Valeriu, Colegiul remarcă că inculpatului i-a fost încredințată infracțiunea prevăzută de art.27, 145 alin. (2) lit. a),g),m) Cod penal - tentativă de omor săvîrșită cu premeditare, asupra două persoane, prin mijloace periculoase pentru viața mai multor persoane, care din cauze independente de voința făptuitorului acesta nu și-a produs efectul.

Potrivit învinuirii rezultă că, inculpatul a atentat și la viața lui Pozdîrcă Valeriu, însă, însă acesta nici nu a fost recunoscut ca parate vătămată ci ca martor, fiind audiat atît la urmărirea penală cît și în instanța de fond ca martor (f.d.35, v.1), ca de alt fel și în ordonanța de modificare a învinuirii (f.d.127,v.2) este indicată ca parte vătămată doar Cernalevschi și cet. Pozdîrcă.

La acest capitol, Colegiul atenționează că, circumstanța agravantă prevăzută la lit. (g) alin.2) art.145 Cod penal se caracterizează în unitatea intenției în raport cu

pluralitatea de victime, adică făptuitorul trebuie să manifeste o intenție unică (dublată de un scop unic) de a lipsi din viața două sau mai multe persoane.

Cît privește condiția privitoare la circumstanța agravantă prevăzută la lit. (m) alin.2) art.145 Cod penal, aceasta rezultă din faptul că mijloacele folosite pentru lipsirea de viață a victimei, prin natura lor sau prin modul în care sunt folosite, pun în pericol viața sau sănătatea mai multor persoane, creînd posibilitatea afectării unei pluralități de victime. Esențial, este ca la calificarea agravantei menționate atenție se acordă nu doar genului de care aparțin mijloacele de săvârșire a infracțiunii, dar și împrejurările concrete în care se aplică aceste mijloace. Totodată, se exclude agravarea răspunderii pentru săvârșirea omorului prin mijloace periculoase pentru viața sau sănătatea mai multor persoane, dacă făptuitorul, aplicînd asemenea mijloace, a conștientizat lipsa pericolului real pentru viața sau sănătatea altor persoane. Prezența sau lipsa pericolului real pentru viața sau sănătatea mai multor persoane rezultă din atitudinea făptuitorului față de un și de circumstanțe faptice.

În același timp, există anumite tangențe între circumstanța agravantă prevăzută la lit. (m) alin.2) art.145 Cod penal și circumstanța agravantă consemnată la lit. (g) alin.2) art.145 Cod penal. Sunt cazuri cînd ambele aceste agravante sunt prezente în contextul aceleiași fapte infracționale. Dar, la fel de posibil este ca numai una din ele să se regăsească în fapta persoanei. În nici un caz, circumstanța agravantă prevăzută la lit. (m) alin.2) art.145 Cod penal nu poate fi considerată „umbra iminentă” a circumstanței agravantei consemnate la lit. (g) alin.2) art.145 Cod penal.

În ce privește premeditarea, circumstanță prevăzută la lit. (a) alin.2) art.145 Cod penal presupune obligatoriu, o activitate pregătitoare, așa cum este caracterizată această activitate în art.26 Cod penal. Premeditarea nu poate exista, dacă decizia infracțională nu se exteriorizează prin acte pregătitoare, de natură nu doar psihică, dar și materială, obiectivizată.

Generalizînd cele menționate, Colegiul reține, că instanța de apel a pronunțat o soluție care conține erori de drept, situația descrisă mai sus servește drept temei pentru casarea hotărîrii și nu poate fi corectată în recurs.

În aceeași ordine de idei se mai remarcă că, în caz de admitere a apelului și dispunere a rejudecării cauzei, decizia instanței trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat. Instanța pronunțînd hotărîrea, să indice din ce motive le consideră insuficiente pentru confirmarea concluziilor instanței de fond, care cerințe ale legii au fost încălcate de către instanța de judecată, precum și măsurile care urmează să le întreprindă la o nouă judecare, inclusiv decizia în partea descriptivă trebuie să corespundă tuturor prevederilor art. 394 Cod de procedură penală.

Aceste împrejurări determină Colegiul penal lărgit să conchidă asupra necesității admiterii recursului ordinar, cu casarea deciziei instanței de apel și

dispunerea rejudecării cauzei în ordine de apel, de către aceeași instanță, în alt complet de judecători, deoarece erorile judiciare nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate, ținând cont de motivele expuse în pct. 7 al prezentei decizii, ca urmare să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în procuratura de Circumscripție Bălți, Lilia Prisacari, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 iunie 2016, în cauza penală în privința lui Roșca Nicolae Pavel și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 23 decembrie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

